

Pan Stanisław Gogacz
Komisja Ustawodawcza
Senat RP

Warszawa, 19 lutego 2018 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

W imieniu Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji zgłaszam następujące uwagi do Sprawozdania Komisji Ustawodawczej, Komisji Środowiska oraz Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej o projekcie ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (dalej projekt):

Art. 2 pkt.1 proponuję następującą zmianę brzmienia definicji marnowania żywności:

„Art. 2 Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) marnowanie żywności – wycofywanie z etapu dystrybucji środków spożywczych niepodlegających dalszemu przetworzeniu do celów przemysłowych ze względu na ich wady estetyczne lub ze względu na upływ terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości i przeznaczanie ich do unieszkodliwiania jako odpady;”*

Uzasadnienie

Proponujemy modyfikację pojęcia „marnowanie żywności” w taki sposób, aby kategorią tą nie była objęta ta żywność, która – pomimo upływu terminu do spożycia lub daty minimalnej trwałości – może zostać przetworzona w różnych procesach przemysłowych. Chodzi tu o sytuacje, w których dane produkty nie mogą być sprzedawane jako żywność (ze wskazanych wyżej względów), ale mogą zostać wykorzystane jako półprodukt bądź surowiec różnego rodzaju procesów przemysłowych (np. produkcji karmy dla zwierząt i alkoholu). Powyższe rozwiązanie będzie, bez wątpienia, zgodne z celem ustawy: będzie wspierać wartościowe zastosowanie żywności i przyczyni się do rozwoju technologii zapobiegających powstawaniu odpadów.

Art. 2 pkt.3 proponuję następującą zmianę brzmienia definicji sprzedawcy żywności:

- 3) sprzedawca żywności – podmiot prowadzący, na własny rachunek i we własnym imieniu przedsiębiorstwo spożywcze w zakresie sprzedaży żywności w jednostce lub jednostkach handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży w rozumieniu art.2 pkt 19 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073 i 1566) powyżej 400 m2 każda, w których przychody ze sprzedaży środków spożywczych stanowią co najmniej 50% przychodów ze sprzedaży wszystkich towarów;*

Uzasadnienie

Proponujemy doprecyzowanie definicji w ten sposób, że sprzedawcą jest ten podmiot, który we własnym imieniu i na własny rachunek prowadzi przedsiębiorstwo sprzedające żywność. W przekonaniu POHiD zmiana definicji nie wpłynie istotnie na zakres stosowania ustawy, ale jest celowa ze względów redakcyjnych.

Druga z zaproponowanych zmian zakłada zwiększenie powierzchni jednostki handlu do 400 m². W przekonaniu POHiD, przyjęcie granicy powyżej 400 m² pozwoli uniknąć ryzyka nadmiernego i nieuzasadnionego obciążenia tych placówek, w których – ze względu na ich ograniczone rozmiary – skala marnowania żywności jest znikoma.

Art. 2 pkt.4 proponuję następującą zmianę brzmienia definicji organizacji pozarządowej:

4) organizacja pozarządowa – organizację pozarządową w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573) lub inna organizacja, fundacja albo instytucja, której celem statutowym jest wykonywanie zadań publicznych w zakresie:

a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,

b) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,

c) działalności charytatywnej, w szczególności polegającej na przekazywaniu żywności osobom potrzebującym lub prowadzą zakłady żywienia zbiorowego dla osób potrzebujących.

„Art. 3 ust.2. pkt.1” czasu, sposobu przekazania żywności na cele społeczne organizacji pozarządowej oraz rodzaju przekazywanej żywności na cele społeczne organizacji pozarządowej.”

Uzasadnienie

Celem zaproponowanej zmiany jest takie zdefiniowanie organizacji pozarządowych, aby obejmowało ono również te organizacje, które nie mają statusu organizacji pożytku publicznego, ale wykonują określone zadania publiczne. Wprowadzenie tej poprawki będzie mieć pozytywne skutki dla wykonywania ustawy – istotnemu rozszerzeniu ulegnie bowiem katalog podmiotów uprawnionych do odbioru żywności. Pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że ograniczenie definicji organizacji pozarządowej jedynie do OPP, przy ograniczonej ilości tego typu podmiotów działających w tej chwili, wiąże się z wysokim ryzykiem upowszechnienia sytuacji, w której sprzedawca żywności nie będzie mógł zawrzeć umowy z organizacją pozarządową, ponieważ ta nie będzie w stanie przyjąć żywność od wszystkich zainteresowanych podmiotów. Takie zdarzenia byłyby oczywiście sprzeczne z podstawowym celem ustawy, jakim jest ograniczenie marnowania żywności i dlatego celem ustawodawcy powinno być takie sformułowanie przepisów, aby zapobiegać takim przypadkom.

Art. 3 ust. 3 pkt. 5 proponuję następującą zmianę brzmienia przepisu:

„Art.3 ust.3 pkt.5 Sposobu wykorzystania przez organizację pozarządową przekazanej żywności.”

Uzasadnienie

Rozszerzenie katalogu podstawowych wymagań, jakie powinna spełniać umowa, o sposób wykorzystania przekazywanej żywności. Uważamy, że w interesie publicznym leży możliwość kontrolowania tego, w jaki sposób organizacja pozarządowa będzie wykorzystywać otrzymaną żywność.

Art. 4. Sprzedawca żywności jest obowiązany do prowadzenia w jednostkach handlowych, o których mowa w art. 2 pkt 3, kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności co najmniej raz w roku przez co najmniej dwa kolejne tygodnie, w każdym dniu działalności jednostki handlowej. Koszty, które sprzedawca żywności ponosi na przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych pomniejszają wysokość opłaty, o której mowa w art. 5.

Uzasadnienie

Skoro ustawodawca zdecydował się na nałożenie na sprzedawców żywności obowiązku prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych, co jest – co do zasady – zjawiskiem pożądanym. Jednakże, w naszym przekonaniu, koszty ponoszone na tego typu działania powinny być odliczane od ponoszonej przez sprzedawców żywności opłaty. Po pierwsze, takie rozwiązanie nie będzie krzywdzące dla mniejszych podmiotów – takich, dla których prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych mogłoby się wiązać z ponoszeniem kosztów w wysokości mającej wpływ na ich rentowność lub konkurencyjność. Po drugie, możliwość zaliczenia kosztów kampanii na poczet opłaty z pewnością przyczyni się do ograniczenia zjawiska prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych możliwie najmniejszymi środkami, co z kolei wpłynie pozytywnie na jakość i zasięg kampanii.

Art. 4a. Poniesione przez sprzedawcę koszty wykonania umowy, o której mowa w art. 3 ust.1, w szczególności koszty transportu i dystrybucji żywności, pomniejszają wysokość opłaty, o której mowa w art. 5.

Uzasadnienie

Prosimy o zwrócenie uwagi na fakt, że koszt wykonania umowy, w szczególności transportu i dystrybucji żywności może okazać się bardzo wysoki, dla niektórych sprzedawców może on być wręcz nie do udźwignięcia bez uszczerbku dla ich rentowności lub konkurencyjności (w sytuacji, w której byłiby oni np. zmuszeni do uwzględnienia tych kosztów w swojej marży). Aby uniknąć albo przynajmniej ograniczyć wystąpienie tych, bardzo niekorzystnych zwłaszcza dla mniejszych przedsiębiorców, zjawisk, postulujemy wprowadzenie zmiany polegającej na dodaniu art. 4a, na mocy którego koszt wykonania umowy będzie odliczony od opłaty.

Art. 4 ust. 7 Sprzedawca żywności jest zwolniony z przekazywania opłaty, o której mowa w art. 4 ust. 1, na rzecz organizacji pozarządowej która nie wykonała, w całości lub w części, umowy o której mowa w art. 3 ust. 1, w szczególności w przypadku gdy organizacja pozarządowa odmówiła odbioru żywności z powodów innych niż wskazanych w tej umowie.

Uzasadnienie

Za wprowadzeniem tej poprawki przemawiają, przede wszystkim, względy słusznościowe oraz celowościowe. Jeśli chodzi o kwestie słusznościowe, to wprowadzenie poprawki wykreuje ona sytuację, w której organizacje będą zmuszone do rzetelnego wywiązywania się z umów zawartych ze sprzedawcami żywności. Zapewni to podstawową równowagę w relacjach pomiędzy tymi podmiotami, której brakuje w obecnym kształcie ustawy. Co do kwestii celowościowych, w przekonaniu POHID istotniejszych, to wprowadzenie ustawowych sankcji za niewykonanie umowy przez organizacje pozarządowe będzie mieć pozytywny wpływ na ilość przyjmowanej żywności, co z kolei będzie mieć pozytywne skutki na ilość żywności, która dotrze do odbiorców końcowych, tym samym unikając zmarnowania.

Art.5 ust.3. Stawka opłaty wynosi 0,01 zł za 1 kg marnowanej żywności.

Uzasadnienie

Postulujemy obniżenie stawki opłaty za 1 kg marnowanej żywności. Obecna stawka 0,1, znajdująca się w projekcie ustawy jest, w naszym przekonaniu, zbyt wysoka a jej finansowe skutki dla branży są trudne do oszacowania. Spodziewamy się jednak, że wprowadzenie opłaty w stawce 0,1 może skłonić część uczestników obrotu do daleko osuniętego ograniczenia zakupów żywności (tak, aby ograniczyć jej marnowanie), co będzie się z kolei wiązać z negatywnymi konsekwencjami gospodarczymi.

Art. 5 ust 4. Opłaty nie ponosi się od 50% masy marnowanej żywności.

Uzasadnienie

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, to znajdujący się w obecnym projekcie próg 10 % masy żywności został ustalony ze względu na fakt, że „pomimo dołożenia należytej staranności (...) po stronie sprzedawców żywności muszą występować, chociażby ze względu na rodzaj dystrybuowanych produktów żywnościowych (żywność o krótkich terminach przydatności do spożycia np. wędliny, warzywa), przypadku przeznaczania żywności do unieszkodliwiania jako odpady (...)”. Zwracamy uwagę, że - ustalając 10% próg – nie wzięto pod uwagę m.in. masy opakowań i części zielonych roślin – stąd postulat podniesienia progu do 50% masy. Warto zauważyć, że w zakresie progu masy marnowanej żywności – projekt ustawy w istotnym stopniu odbiega (jest bardziej rygorystyczny) od zaleceń UE.

Art. 5 ust.6. Sprzedawca żywności ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją na rachunek bankowy organizacji pozarządowej, z którą zawarł umowę, o której mowa w art.3 ust.1, do dnia 30 kwietnia roku kalendarzowego następującego po roku, którego opłata dotyczy. Jeżeli sprzedawca żywności zawarł umowę, o której mowa w art.3 ust.1, z więcej niż jedną organizacją pozarządową, opłatę dzieli się między wszystkie organizacje proporcjonalnie do ilości odebranej przez nie żywności na cele społeczne. W przypadku gdy sprzedawca żywności, z przyczyn leżących po jego stronie, nie przekazał żywności żadnej z organizacji pozarządowych a wartość opłaty wynosi co najmniej 100 zł, przekazuje opłatę w częściach równych wszystkim organizacjom, z którymi zawarł umowę.

Uzasadnienie

Postulujemy dopracowanie treści przepisu art. 5 ust.6 w taki sposób, aby nie rodził on jakichkolwiek wątpliwości co do tego, że opłatę należy dokonywać jedynie w przypadku, w którym jej wartość przekracza 100 zł. Zapobiegnie to ewentualnym wątpliwościom w interpretowaniu przepisu – w tej chwili, jak się wydaje, możliwa jest taka jego wykładnia, która prowadzić będzie do wniosku, że opłata powinna być dokonywana w każdym przypadku, niezależnie od jej kwoty.

Art. 5.7. W przypadku nie zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 1, sprzedawca żywności wnosi, w terminie określonym w ust. 6, należną opłatę na rachunek bankowy wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa, w którym prowadzi on działalność albo ma siedzibę w zakresie sprzedaży żywności albo wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa, w którym prowadzi on działalność albo ma siedzibę. Środki pochodzące z opłaty przeznaczane są na działania w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.

Uzasadnienie

Zaproponowana zmiana art. 5.7 ustawy zmierza do tego, aby dać sprzedawcom możliwość wyboru, czy chcą wносить opłatę na konto wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska ze względu na miejsce prowadzenia działalności (polegającej na sprzedaży żywności albo działalności w ogóle) albo ze względu na siedzibę. Pozwoli to na istotne ograniczenie obowiązków administracyjnych, którymi objęte będą sprzedawcy żywności – często będą to sieci handlowe lub hurtowe, które swoją działalnością obejmują więcej niż jedno województwo.

Art. 6.1. Środki pochodzące z opłaty organizacja pozarządowa przeznacza na wykonywanie zadań publicznych w zakresie określonym w art. 2 ust.4, w tym pokrywanie kosztów administracyjnych.

2. Organizacja pozarządowa nie może przeznaczyć na pokrycie kosztów administracyjnych więcej niż 15% środków otrzymanych z opłaty.

Uzasadnienie

Postulowana zmiana zmierza do tego, aby spowodować, by środki otrzymane przez organizacje pozarządowe tytułem opłaty były przez nie przeznaczane przede wszystkim na działalność statutową. Wprowadzenie progu 15% nie wpłynie na sprawność działania organizacji (większość organizacji pozarządowych przeznaczają na administrację zbliżony procent otrzymywanych środków), a jednocześnie zagwarantuje to, że większość środków z opłaty trafi do osób potrzebujących.

Art. 7.1 Organizacja pozarządowa składa sprzedawcy żywności, o którym mowa w art.5 ust.6, pisemną informację o wykorzystaniu środków pochodzących z opłaty, w szczególności informację ile środków zostało przeznaczone na pokrycie kosztów administracyjnych.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przygotowuje, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów, wzór informacji o wykorzystaniu środków pochodzących z opłaty.

Uzasadnienie

Postulowana zmiana stanowi konsekwencję propozycji nowego brzmienia art. 6.1. Nie wpłynie ona w sposób istotny na zakres obowiązków informacyjnych ciążących na organizacji – z uwagi na posłużenie się zwrotem „w szczególności” będzie to nadal katalog otwarty.

Proponujemy usunięcie art.12 ustawy, a obecnym art. 13 i 14 nadanie odpowiednio numerów 12 i 13.

Uzasadnienie

Propozycja jest konsekwencją postulatu zmiany art. 2 pkt.3, zawierającego definicję sprzedawcy żywności i objęcie nią jedynie tych podmiotów, których powierzchnia sprzedaży przekracza 400 m². W przypadku przyjęcia postulowanej poprawki, obecny art. 12 będzie zbędny. W rezultacie, konieczne będzie również nadanie obecnym przepisom art. 13 i 14 ustawy nowych numerów porządkowych.

Mam nadzieję, że powyższe uwagi będą pomocne w dalszych pracach legislacyjnych Komisji i Senatu dotyczących projektu ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności.

Z wyrazami szacunku
Renata Juskiewicz
Prezes POHiD

